

Taksonyi Polgármesteri Hivatal

: H-2335 Taksony, Fő út 85. ☎: +3624520777, Fax: +3624520770

E-mail: olasz.sandor@taksony.hu

Iktatószám: 1635-3/2013.

Tárgy: Helyi önkormányzati adóhatóság működése

A jelentést elfogadom és az intézkedési terv elkészítését elrendelem:	
Név:	SZÉLL ATILKA
Aláírás:	
Dátum:	2013. 06. 12.

ELLENŐRZÉSI JELENTÉS

Helyi önkormányzati adóhatóság működése vizsgálatáról

Taksony, 2013. május 31.

I./ AZ ELLENŐRZÉS SZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ ADATOK

Az ellenőrzést végző szervezet: Polgármesteri Hivatal

A vizsgálat célja: Annak megállapítása volt, hogy az Adó csoport működése szabályszerű keretek között folyik-e, valamint a csoport működése hatékonyságának megállapítása

Ellenőrzött szervezet: Polgármesteri Hivatal, Adó csoport

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

Vonatkozó jogi háttér: A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet

Alkalmazott ellenőrzési eszközök és módszertanok: Dokumentumok vizsgálata, elemzése; összehasonlító elemzés; megfigyelés

Ellenőrzött időszak: 2012-2013.

Ellenőrzés időtartama: 2013. május 15 – május 31. (megszakítással)

Időigény (ellenőri munkanapok száma): 8 ellenőrzési nap

Az ellenőrzésben közreműködött belső ellenőr: Olasz Sándor

Az ellenőrzött időszakban hivatalban lévő vezetők: Széll Attila címzetes főjegyző, Bartáné Kovács Tímea adóügyi végrehajtó, Grimm Mária adóügyi ügyintéző

II./ VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A vizsgálat során felmértem és értékeltem az Adó csoport munkájának szabályszerűségét, valamint három adónem beszédésének vizsgálatán keresztül annak hatékonyságát. Meg vagyok győződve arról, hogy az elvégzett munka elégséges volt ahhoz, hogy megalapozott véleményt formálhassak. Az ellenőrzési jelentést a lezárását megelőzően az ellenőrzött terület vezetőjével egyeztettem.

Főbb megállapításaim a következők:

A helyi adók mértékének megállapítása – a helyi adókról szóló törvény szabta keretek között – a képviselő-testület feladata. A fenti tárgyban legutóbb (2011. decemberében) alkotott önkormányzati rendeletben az adó mértékére vonatkozó táblázat megnevezési rovatát átstrukturálta. Ennek következtében nem maradt egyértelmű, hogy a garázs továbbra sem tartozik az Építményadó hatálya alá, vagy 2012. január 1-től mégis. (Lévén a garázs „nem lakás céljára használt” építmény.)

Az Adó csoport szakmai-pénzügyi feladatsorát a Polgármesteri Hivatal Ellenőrzési nyomvonala nem tartalmazza, holott az ellenőrzési nyomvonalat a Hivatal teljes

tevékenységére ki kell munkálni.

A helyi adóbevételek szerepe, ennek következtében az adó csoport munkája (annak hatékonysága) a Polgármesteri Hivatal költségvetésében a 2013. előtti időszakhoz képest nagymértékben felértékelődött, mivel a költségvetési finanszírozási- illetve feladat-ellátási rendszer jelentősen átalakult. (Ennek következtében az önkormányzat költségvetési támogatása közel 300 millió Ft-tal esett vissza.)

Az adó csoport létszáma két főből áll (ami – tekintettel a rájuk háruló sokrétű feladatokra, valamint a magas ügyfélszámra – megítélésem szerint túlságosan kevés, annál is inkább, mert – felesleges szervek kérésére – a napi munkájukon túl kimutatásokat is kell készíteniük a hátralékokról például, a nyilvántartó rendszerből kinyert adatokat excel táblába dolgozva). Egyikük néhány hónap múlva nyugdíjba vonul. A tervek szerint kisgyermekes anyuka fogja pótolni őt. Mivel a másik munkatárs is az, ez a körülmény fokozott kockázatot jelent a csoport munkájának folyamatossága tekintetében. Javasolom tehát a csoport személyi állományának megerősítését, hiszen „ők hozzák a pénzt”! (El kellene érni, hogy az adóügyi végrehajtó kizárólag a saját feladatával foglalkozhatna, hiszen a korábbi időszakra kivetett, de idén beszédett adóhátralékok gyakorlatilag többletforrást képeznek.) Más jellegű személyi problémát itt nem látok.

A csoport munkájának megkönnyítése érdekében célszerű lenne lehetővé tenni, hogy az OTP-s Electra programot az adó csoport is használhassa, mert időmegtakarítás érhető el vele az analitikus könyvelés munkájában. Az Opten – ingyenes céginformáció – használata pedig azonnali információt szolgáltatna helyi adó fizetésére kötelezett cégekről.

Az Adó csoport működését összességében – a Belső ellenőrzési kézikönyv 8. sz. mellékletében foglaltaknak szerint – „korlátozottan megfelelőnek” ítélem.

A megállapítások és a javaslatok részletes leírása az ellenőrzési jelentés további részében található.

III.

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK ÉS JAVASLATOK

A helyi önkormányzati adóhatóság működésének ellenőrzése című vizsgálathoz

Srsz.	Megállapítás	Rangsor	Kockázat / Hatás	Javaslat	Intézkedést igényel? (igen / nem)
1.	Az Ellenőrzési nyomvonal az Adócsoport tevékenységét nem tartalmazza.	általános jelentőségű	közepes	Az Ellenőrzési nyomvonalnak a Polgármesteri Hivatal tevékenysége összes folyamatát tartalmaznia kell, ezért javaslom az Ellenőrzési nyomvonal kiegészítését.	igen
2.	A helyi adókról szóló önkormányzati rendelet legutóbbi (2011. decemberi) módosítását követően nem egyértelmű, hogy a rendelkezés a garázsokra is vonatkozik-e vagy sem, ezért az adócsoport nem intézkedett a garázsok utáni adó beszedését	általános jelentőségű	közepes	Javaslom az önkormányzati rendelet pontosítását.	igen

	illetően.	kiemelt jelentőségű	magas	Létszámfejlesztés	
3.	Az adócsoporthat létszáma kevés a rájuk háruló feladatokhoz képest, amelynek következtében a felhalmozódott hátralékok összege jelentős	kiemelt jelentőségű	magas	Létszámfejlesztés	igen
4.	Az adócsoporthat nem alkalmaz minden olyan szoftvert vagy programot, amelyek a munkájukat eredményesen segíthetné	általános jelentőségű	közepes	Javaslat a Részletes megállapításokban jelzett programok alkalmazását	igen
5.	Az adócsoporthatnál nem élnek az anyagi ösztönzés lehetőségeivel	általános jelentőségű	közepes	Javaslat a kidolgozását illetve bevezetését	igen

IV./ RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az ellenőrzés nyomán kialakított véleményem a vizsgált területről, illetve folyamatokról összességében:

A. Az adócsoporthoz tartozó működésének szabályozottsága

1. Az adócsoporthoz tartozó működésének szabályozottsága törvényi és önkormányzati rendeleti szinten

A helyi adók mértékének megállapítása – a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény szabta keretek között – a képviselő-testület feladata. (Tárgyidőszakban a 16/2010. (XII.1.) számú önkormányzati rendelet hatályos.) A legutóbbi módosításában, a 26/2011. (XII. 8.) számú önkormányzati rendeletben az adó mértékére vonatkozó táblázat megnevezési rovatát átstrukturálta. A 2010-es taxatív felsorolás (üzlet, műhely, iroda, raktár stb.) helyett itt az alábbi szöveggel került meghatározásra az adó mértéke: „500 m² vagy **500 m²-nél kisebb hasznos alapterületű nem lakás céljára használt egyéb építmény** teljes alapterülete után négyzetméterenként...”. Ennek következtében **nem egyértelmű, hogy a garázs** továbbra sem tartozik az Építményadó hatálya alá, vagy épp 2012. január 1-től kiterjeszteni szándékozik rá a képviselő-testület.

A Telekadónál pedig nem látom biztosítottak, kinek lehet a feladata annak megítélése, hogy a tulajdonos mezőgazdasági művelés alatt tart-e egy-egy telket (mert ha igen, mentes az adófizetés alól), és milyen kritériumok alapján.

A Gépjárműadóról törvényi szinten rendelkeznek (ld. a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvényt). Erre az adónemre tehát az önkormányzatnak gyakorlatilag nincs befolyása.

2. Az adócsoporthoz tartozó működésének szabályozottsága a PH Ellenőrzési nyomvonalában

Hiányossággként értékelem, hogy az Adó csoport szakmai-pénzügyi feladatsorát a Polgármesteri Hivatal Ellenőrzési nyomvonala nem tartalmazza, holott azt a Hivatal teljes tevékenységére ki kell munkálni. Nincs kidolgozva például, hogy az Adócsoporthoz tartozó analitikájából előállított Számlakivonatok listája milyen határidővel kerüljön át a Pénzügyre illetve a könyvelésre, és hogy azzal kinek mi a további teendője. (Az Ellenőrzési nyomvonal kialakítása a vezetői /vagy bármilyen egyéb, külső vagy belső/ ellenőrzést is megkönnyíti.)

Az adócsoporthoz tartozó tagjai egyébként rendelkeznek megfelelő munkaköri leírással.

B. Az adóbevételek szerepe a Polgármesteri Hivatal költségvetésében

A helyi adóbevételek szerepe, ennek következtében **az adó csoport munkája** (illetve annak hatékonysága) a Polgármesteri Hivatal költségvetésében a 2013. előtti időszakhoz képest **nagymértékben felértékelődött**, mivel a költségvetési finanszírozási- illetve feladat-ellátási rendszer jelentősen átalakult. Jelentősen csökkent az önkormányzat költségvetési támogatása. Ugyanakkor feladatokat vontak el az önkormányzattól (pl. köznevelési tevékenység szakmai része, a járási hivatal által átvállalt feladatok stb.), valamint az önkormányzati dolgozói létszámot jelentősen korlátozták. Amint azt az alábbi számsor mutatja, arányait tekintve nem az önkormányzat járt jobban anyagilag.

Az önkormányzat költségvetési támogatása 2012-ben 316 millió Ft volt, 2013-ra pedig csupán 22 millió Ft-ot terveztek ezen a jogcímen. Mindez a különböző jogcímekből származó bevételek arányát is megváltoztatta a fenti időszakban. 2012-ben a költségvetés módosított előirányzatában az ún. Helyi adók + Pótlék, bírság, adóvégrehajtás + Gépjárműadó 295 millió Ft-ot tett ki az 1289 milliós összes bevételből. (A tulajdonképpeni helyi adók aránya az összes viszonylatában **23%**.) A 2012. évi teljesítés az alábbiak szerint alakult: Helyi adók + Pótlék,

bírság, adóvégrehajtás + Gépjárműadó 276 millió Ft, összes bevétel: 923 millió (30%-os részarány). (A teljesítés százalékos növekménye az előirányzathoz képest az adó csoport munkája egyfajta eredményességi mutatójaként is értékelhető.) A 2013-as terv szerint a Helyi adók + Pótlék, bírság, adóvégrehajtás + Gépjárműadó 323 millió Ft, összes bevétel 793 millió Ft (41% lett a részarány, közel a duplája az elmúlt évi bevételi részaránynak). Utóbbi „elvárás” komoly felelősséget ró a csoport tagjaira, hiszen a bevétel teljesülése jelentős részben megalapozza az idei költségvetést. Ennek érdekében szükségesnek tartom a csoport munkája minden lehetséges eszközzel való támogatását, amelyet részleteiben a következő pontban, a kiemelt adónemek bemutatását követően fogok kifejteni.

C. A legfontosabb adónemek beszédese, a behajtás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítotttsága és alkalmazásuk

A három adónem kiemelésének indoka az alábbi: az Iparüzési adó összecszerűségében a legjelentősebb, amelyet ebből a szempontból az Építményadó követ. A Gépjárműadó már nem folyik teljes egészében a település költségvetésébe. A vele való kiemelt foglalkozást az adózók magas száma indokolja.

1. Iparüzési adó

A helyi adókról szóló törvény 35. § (2) bek. alapján „Az adó alanya a vállalkozó.” A kapcsolódó (szintén hivatkozott) önkormányzati rendelet 16. §-a gyakorlatilag helyben hagyja az adó alanyára vonatkozó törvényi rendelkezést.

Eszerint az Iparüzési adó hatálya nem csak a társas vállalkozásokra, hanem az egyéni vállalkozókra is vonatkozik.

A 2012. évi Zárási összesítő szerint 731 volt az adózók száma, 2013-ban eddig 672. (Ezen a számon sokat javíthat, hogy az Optenből a taksonyi illetőségű társas vállalkozások száma, a BM nyilvántartásából pedig az egyéni vállalkozóké lekérhető.) A 2012. évi költségvetésben szereplő módosított előirányzat 160 millió Ft. A teljesítés 171 millió 888 ezer Ft. (107,4%.) A 2013. évi költségvetésbe 167 millió Ft-ot terveztek. (Abból május végéig 72 millió Ft körüli összeg folyt be.) Egy, a 2012-es zárási listához tartozó, „Folyó évi hátralék” című adatsor az adónemek közti legmagasabb, 15.256 ezer Ft-ot mutat, amely összeg idei beszédésre vár.

2. Építményadó

A vonatkozó (hivatkozott) önkormányzati rendelet módosítása következtében nem egyértelmű, hogy az Építményadó a garázsokra is vonatkozik-e, vagy sem.

A 2012. év Zárási összesítő tényadata viszont az adónem 432 adózója. Az idei kiterhelés az ellenőrzés ideje alatt 419 adózóra történt meg (amit adott esetben jelentősen befolyásolhat az előbbi bekezdés). A 2012. évi költségvetésben szereplő módosított előirányzat 41.533 ezer Ft. Teljesítése 34.689 ezer Ft. (83,5%.) A 2013. évi költségvetésbe 42.300 ezer Ft-ot terveztek, amelyből – május végi adat szerint – 17.600 ezer Ft befolyt. Az előző pontban említett Folyó évi (értsd: 2012. évi) hátralék 8.599 ezer Ft, tehát ebben az adónemben is jelentős a „beszedési tartalék”.

3. Gépjárműadó

Az adónemre vonatkozó előírásokat a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény szabályozza.

2013-ban - szemben az előző évi 100%-kal - mindössze 40% marad helyben. A beszédéssel járó munkamennyiség azonban változatlan, bár az adóalanyok száma – jelen állás szerint – gyakorlatilag stagnál: megközelíti a 2400-at. A 2012. évi költségvetésben szereplő módosított előirányzat 55 millió Ft. Teljesítése 47.536 ezer Ft. (86,4%.) A 2013-as költségvetésbe – a helyben maradó mérték figyelembe vételével – csak 22 millió Ft-ot terveztek. (Közel 28 millió folyt be rá, ami nyilván a teljes adótartalom.) „Folyó évi hátralék” – 2012-ről - 10.893 ezer Ft – a fenti össze közel fele.

Az adó csoport létszáma két főből áll (ami – tekintettel a rájuk háruló sokrétű feladatokra, valamint a magas ügyfélszámra – megítélésem szerint kevés, de a hasonló adóerő-képességű és hasonló adottságú települések adós létszámához képest is kevés. Ráadásul, a napi munkájukon túl - felettes szervek kérésére – kimutatásokat is kell készíteniük a hátralékokról például, a nyilvántartó rendszerből kinyert adatokat excel táblába dolgozva). Ráadásul egyikük rövid időn belül múlva nyugdíjba vonul. A tervek szerint kisgyermekes anyuka pótolja őt. Mivel a másik munkatárs is az, ez a körülmény – megítélésem szerint – komoly kockázatot jelent a csoport munkájának folyamatossága tekintetében. Nehezíti a helyzetet az is, hogy a harmadik adóügyi ügyintéző 2012. év végi távozását megelőzően csak kis részben került átadásra a teljes feladatköre, jegyzőkönyvileg. Fontos feladatok maradtak ki belőle, megnehezítve ezzel a munka átvevőjének betanulását.

Javaslom tehát a csoport személyi állományának megerősítését, nem csak közfoglalkoztatott (esetleg rehabilitációs foglalkoztatott munkatárs személyében)! (El kellene érni, hogy az adóügyi végrehajtó lehetőség szerint kizárólag azzal a feladatával foglalkozhatna! Egyrészt azért, mert jól ismer és alkalmaz minden, törvények adta lehetőséget (amelyet az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. tv. alapoz meg). Másrészt, mert a korábbi időszakban kivetett, tárgyévben beszedett adóhátralékok többletforrást képeznének a költségvetésben. Csak az elévülés előtt álló (2007) tételek száma 667, amely megközelíti 6,5 millió Ft-ot. Kellő szakértelemmel és munkaráfordítással ezekből is hajthatók be összegek, csakúgy, mint a közeli években keletkezett hátralékokból. Utóbbi jelenleg összesen 104,5 millió Ft-ot tesz ki, a 2013. évi hátralékokkal együtt. Részbeni behajtásuk is „talált pénz” lehetne hivatalunk számláján.)

A csoport az önkormányzatoknál és más költségvetési szerveknél szinte általánosan alkalmazott ún. ONKADO szoftvert használja. (A program annyiban is nehézkes, hogy az adózók folyószámlája évenként kérdezhető le csak. Összességében nem látható. Ugyanakkor nem találtam hozzá valamiféle Felhasználói kézikönyvet, ami sokat segíthetne az új dolgozó(k) betanulásában, és amit tudomásom szerint programfrissítések alkalmával meg kellene kapnunk.)

A munka megkönnyítése érdekében javaslom lehetővé tenni, hogy az OTP-s Electra programot az adó csoport is használhassa: időmegtakarítás érhető el vele ugyanis az analitikus könyvelés munkájában. Az Opten céginformációs rendszer használata pedig közvetlen, azonnali, jól hasznosítható adatokat szolgáltatna helyi adó fizetésére kötelezett cégekről.

A legfontosabbnak olyan ösztönző rendszer kidolgozását tartom, amelynek következtében az adócsoport dolgozóinak anyagi érdekében állna be nem jelentett adózók felkutatása, valamint a korábbi évekhez kapcsolódó adótartozások hatékony beszedése.

Taksony, 2013. május 31.

Olasz Sándor
belső ellenőr